

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

Do najczęściej występujących zewnętrznych zagrożeń fizycznych należą: podejrzenie podłożenia ładunku wybuchowego, otrzymanie podejrzanego przesyłki, włamanie do szkoły połączone z kradzieżą, agresywne zachowanie ucznia, wtargnięcie osoby posiadającej broń, wtargnięcie terrorysty do szkoły, zagrożenie wybuchem pożaru lub wybuchem pożaru, zagrożenie wybuchem gazu lub wybuchem gazu, zagrożenie niebezpiecznymi środkami chemicznymi lub biologicznymi, zagrożenie katastrofą budowlaną i zagrożenie siłą żywiołową.

POŻAR, EWAKUACJA

Działania zasadnicze:

1. Po zauważeniu pożaru lub otrzymaniu informacji o pożarze należy włączyć alarm pożarowy sygnalizowany przez dzwonek szkolny (trzy sygnały dzwonka po 10 sekund każdy).
2. W przypadku braku prądu alarm może być ogłaszany za pomocą gwizdka z jednoczesnym komunikatem słownym.
3. Jednocześnie natychmiast trzeba zaalarmować:
 - a) wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem,
 - b) zadzwonić pod numer alarmowy 112 lub zawiadomić Państwową Straż Pożarną – 998, oraz
 - c) bezzwłocznie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.
4. Zarządzenie ewakuację ze strefy zagrożonej. Ewakuacja musi zostać przeprowadzona jak najszybciej. Ewakuacją zarządza dyrektor szkoły i wyznaczeni do tego przez niego pracownicy.
5. Należy:
 - a) wyłączyć dopływ gazu i prądu,
 - b) usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne,
 - c) nie otwierać drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem lub innym zagrożeniem,
 - d) nie wchodzić do pomieszczeń objętych pożarem lub innym zagrożeniem,

- e) w zadymieniu poruszać się wzdłuż ścian i poręczy, w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność, zasłonić usta, nos i oczy (np. wilgotną chustką).
 - f) Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne. Nauczyciele są o tym informowani przez osoby koordynujące ewakuację.
 - g) Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na oznaczone miejsce zbiórki.
6. nauczyciel sprawdza liczbę uczniów i ich obecność. Należy poinformować dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.
7. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosować się do ich poleceń.

WTARGNIĘCIE NAPASTNIKA (TERRORYSTY) DO SZKOŁY

W sytuacji wtargnięcia na teren szkoły napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią należy:

1. Jeżeli w opinii nauczyciela nie ma szansy na ucieczkę, należy ukryć się w sali i zamknąć drzwi na klucz.
2. Zachować spokój.
3. Zapanować nad własnymi emocjami.
4. Starać się uspokoić i wyciszyć dzieci.
5. Zaopiekować się uczniami ze SPE i tymi, którzy potrzebują pomocy.
6. Powiadomić policję.
7. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia należy:
 - a) nakazać dzieciom położyć się na podłodze,
 - b) wyłączyć telefony (dotyczy to także nauczyciela)
 - c) zasłonić okno i zgasić światło. Stać poniżej linii okien i nie przemieszczać się.
 - d) nie krzyczeć jeśli padną strzały
 - e) nie pozwolić dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna.
8. Nie otwierać nikomu drzwi
9. W przypadku wtargnięcia należy bezwzględnie wykonywać polecenia napastnika
10. Na żądanie terrorysty należy oddać mu przedmioty osobiste, np. telefon
11. Unikać kontaktu wzrokowego
12. Nie zwracać na siebie uwagi
13. Starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi.
14. Zawsze pytać o pozwolenie, np. gdy chcemy się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.

15. Poddać się woli napastnika – wykonywać ściśle jego polecenia.
16. Wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej lub innego patrolu od chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia.
17. Po wydaniu polecenia wyjścia – opuścić pomieszczenie jak najszybciej nie zatrzymując się celem zabrana rzeczy osobistych
18. Zapamiętać szczegóły dotyczące napastnika – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
19. Po zakończeniu akcji/opuszczeniu budynku:
 - a) sprawdzić listę obecności dzieci w celu upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek – o braku któregoś dziecka należy bezzwłocznie poinformować Policję,
 - b) nie pozwolić żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
20. prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

PODEJRZENIE PODŁOŻENIA ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

Znalezienie ładunku wybuchowego (podejrzanego przedmiotu)

W przypadku znalezienia ładunku wybuchowego lub uzyskania informacji o podłożeniu takiego ładunku należy:

1. Zachować spokój.
2. Nie dotykać podejrzanego przedmiotu.
3. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych: 997 – Policja, 112.
4. Zabezpieczyć, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo.
5. Sprawdzić, czy w danej klasie znajdują się jakieś przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia
6. Powiadomić o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób niewywołujący paniki.
7. Zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
8. Zabezpieczyć ważne dokumenty, mienie.
9. Wyłączyć lub zlecić pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
10. Otworzyć okna i drzwi, usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
11. Nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
12. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Po wybuchu ładunku wybuchowego – działania dyrektora

1. Zachować spokój.
2. Ocenić sytuację pod kątem liczby osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
3. Udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
4. Zadzwonić pod numer alarmowy 112.
5. Sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji.
7. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

PODŁOŻENIE PODEJRZANEGO PAKUNKU

W przypadku podłożenia podejrzanego pakunku należy podjąć następujące działania:

1. Odizolować miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku
2. Nie dotykać, nie otwierać podejrzanego pakunku
3. Poinformować dyrektora szkoły o zaistnieniu takich okoliczności
4. Przeprowadzić ewakuację zgodnie z procedurą ewakuacji
5. Poinformować rodziców o miejscu odbioru uczniów i drodze dojazdu.

WYPADEK SKAŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe są wypełnione mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (wąglik, brucelozę etc.) wirusami (ospy, gorączki krwotocznej, zapalenia mózgu, wirusa HIV), toksynami (rycyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

Gdy nastąpiło skażenie szkoły (w przypadku, gdy szkoła jest informowana o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną)

Należy wówczas:

1. Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować przemieszczając się „pod wiatr”
2. Powiadomić odpowiednie służby (policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze takiego skażenia.

3. w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi i otwory wentylacyjne
4. przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji
5. powstrzymać się od picia, spożywania posiłków oraz prac wymagających dużego wysiłku
6. do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych
7. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Gdy nastąpiło skażenie szkoły (zagrożenie wykryte natychmiast)

Należy wówczas:

1. nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
2. aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem
3. pozamykać okna oraz drzwi i nie dopuścić do przeciągów
4. opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
5. powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję
6. zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia,
7. natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia. Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą z mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka
8. sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
9. po kontakcie z substancją nie wolno: jeść i pić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń
10. przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji

11. powstrzymać się od picia, spożywania posiłków oraz prac wymagających dużego wysiłku
12. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Gdy nastąpiło skażenie szkoły (zagrożenie wykryte późno)

Należy wtedy:

1. nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
2. powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję
3. przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się
4. pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
5. opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i zamknąć pomieszczenie.
6. ogłosić alarm i ewakuować wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem.
7. natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia
8. w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny
9. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE

Do najważniejszych zagrożeń wewnętrznych w szkole należą: agresywne zachowania ucznia oraz zjawisko tzw. fali, korzystanie przez uczniów z substancji psychoaktywnych, kradzież, wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych, pornografia, prostytutka, picie alkoholu, palenie papierosów, wypadek lub czyn karalny dokonany przez ucznia.

Agresywne zachowanie ucznia w szkole (lub przypadek fali)

Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych w niej krokach decyduje: dyrektor placówki, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub pedagog szkolny lub osoba upoważniona przez dyrektora szkoły.

1. Agresja fizyczna

Eliminowanie zjawiska agresji jest obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.

W razie wystąpienia agresji fizycznej:

Przerwać agresję fizyczną

- Należy powiadomić pielęgniarkę szkolną, pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły oraz powiadomić wychowawcę/ów oraz rodziców (opiekunów prawnych) agresora i ofiary.
- W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - pielęgniarka, pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
- Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
- Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę.
- Pedagog/psycholog szkolny powinien niezwłocznie udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi,
- W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy niezwłocznie przeprowadzić rozmowę ze świadkami

2. Agresja słowna

W razie wystąpienia agresji słownej:

- Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska
- Należy niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, pedagoga/psychologa
- Wychowawca (pedagog lub psycholog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno.
- Wychowawca (pedagog/psycholog) niezwłocznie przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
- O zaistniałym zdarzeniu należy niezwłocznie poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia.
- Pedagog/psycholog szkolny powinien niezwłocznie udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi,

- W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
- W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja.
- Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły.

ZNALEZIENIE W SZKOLE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

1. W przypadku **znalezienia podejrzonej substancji odurzającej** na terenie szkoły, należy:

- zachować szczególne środki ostrożności
- zabezpieczyć substancje przed dostępem do niej uczniów oraz ew. jej zniszczeniem
- powiadomić dyrektora szkoły, który powiadamia policję
- ustalić (jeśli to możliwe) do kogo należy substancja
- przekazać policji substancję
- opracować i prowadzić projekty edukacyjne dot. w/w problematyki (pedagog szkolny/wychowawca).

W przypadku **podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających** należy:

- odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie
- niezwłocznie powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego
- niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję
- zażądać od ucznia w obecności innej osoby/pedagoga przekazania posiadanej substancji
- zażądać od ucznia pokazania zawartości plecaka oraz zawartości kieszeni
- powiadomić niezwłocznie rodziców/prawnych opiekunów ucznia
- przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców / opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi i/lub wychowawczymi. Wsparcia należy także udzielić rodzicom/opiekunom prawnym
- podjąć wraz z rodzicami odpowiednie działania profilaktyczne

W przypadku **rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem/ odurzenia narkotykami (czy dopalaczami)** należy:

- niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy
- odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie
- natychmiast powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego
- natychmiast powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia Policję oraz wzywa pogotowie w przypadku omdlenia, utraty świadomości, agresji czy autoagresji.
- przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego
- niezwłocznie powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia
- powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia

W przypadku **odmowy współpracy przez rodziców w kwestii ww. procedur:**

- szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję
- powiadomione instytucje wdrażają obowiązujące procedury postępowania
- szkoła współpracuje z instytucjami w zakresie pomocy i wsparcia ucznia
- szkoła udziela informacji i przekazuje dotychczasowe sposoby postępowania z uczniem
- szkoła współpracuje z Ośrodkiem Wychowawczym, w którym umieszczono ucznia

KRADZIEŻ LUB WYMUSZENIE

Działania mające na celu powstrzymanie i niwelowanie tego zjawiska winny zostać podjęte bezzwłocznie

- Osoba, która wykryła kradzież, winna bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły
- Należy przekazać sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły, a w następnej kolejności....
- Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję
- Należy zabezpieczyć dowody przestępstwa tj. przedmiotów pochodzących z kradzieży lub wymuszenia i przekazanie ich Policji
- Należy zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły (należy pamiętać, że pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Może to zrobić tylko Policja
- We współpracy z pedagogiem szkolnym należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
- Dyrektor szkoły winien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowy z uczniem w ich obecności. Należy sporządzić notatkę z tej rozmowy podpisaną przez rodziców
- Należy powiadomić Policję.
- Sprawca winien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży.

PRZYPADEK ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII PRZEZ UCZNIĄ

W przypadku zgłoszenia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole lub poza nią należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu

- W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie mu anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
- Dyrektor szkoły winien niezwłocznie przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
- Wychowawca klasy i pedagog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań

- Dyrektor winien niezwłocznie wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne
- Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien niezwłocznie przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

SYTUACJA WYPADKU UCZNIA W SZKOLE

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanemu

Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy. Udzielenie pierwszej pomocy w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego pracownika szkoły.

Jej nieudzielenie, szczególnie w odniesieniu do osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo ucznia, skutkuje sankcją karną.

W sytuacji wypadku ucznia, nauczyciel przerywa lekcję, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów. Pracownik zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły o sytuacji.

2. Obowiązek powiadamiania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia

O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego, pracownika szkoły odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i higienę pracy, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący szkołę lub placówkę oraz radę rodziców.

O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego. Zawiadomień dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia rodziców/ opiekunów prawnych ucznia o wypadku. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, powiadamiający o zdarzeniu ustala z nim: potrzebę wezwania pogotowia ratunkowego lub potrzebę wcześniejszego przyjazdu rodzica i godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe. W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu, należy zapewnić uczniowi opiekę w drodze do szpitala.

Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

3. Zespół powypadkowy

Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy. W jego skład wchodzi z zasady pracownik odpowiedzialny za służby bezpieczeństwa i higienę pracy. Jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby BHP, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców.

Przewodniczącym zespołu jest pracownik odpowiedzialny za BHP w szkole, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – przewodniczącym zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor.

4. Postępowanie powypadkowe

Zespół powypadkowy:

- przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową
- rozmawia z poszkodowanym (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga/psychologa szkolnego) i sporządza protokół przesłuchania
- rozmawia ze świadkami wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są uczniowie - przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia - świadka i jego rodziców
- sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku
- uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek
- uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku
- sporządza protokół powypadkowy nie później niż w ciągu 14 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku – protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły.

Przekroczenie 14 dniowego terminu może nastąpić w przypadku, gdy wystąpią uzasadnione przeszkody lub trudności uniemożliwiające sporządzenie protokołu w wyznaczonym terminie. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu.

Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły. Jeżeli do treści protokołu powypadkowego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia przez rodziców ucznia poszkodowanego postępowanie powypadkowe uznaje się za zakończone. Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach dla: poszkodowanego, szkoły, która przechowuje go w dokumentacji powypadkowej wypadku ucznia oraz dla organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na żądanie).

Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się: poszkodowanego i rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego. Jeżeli poszkodowany zmarł lub nie pozwala mu na to stan zdrowia, z materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się jego rodziców (opiekunów). Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.

5. Składanie zastrzeżeń do protokołu powypadkowego

W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu). Zastrzeżenia składa się przewodniczącemu zespołu: ustnie i wtedy przewodniczący wpisuje je do protokołu lub na piśmie. Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności: niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego, sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący szkołę. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może: zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych, powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

6. Dokumentacja

Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków. Dyrektor wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom.

POPEŁNIENIE PRZEZ UCZNIA CZYNU KARALNEGO

Przypadek dotyczy czynów zabronionych przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach:

- art. 50a – posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym,

- art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego,
- art. 69 – umyślne niszczenie, uszkodzenie, usuwanie znaków,
- art. 74 – niszczenie, uszkodzenie, usuwanie znaków ostrzegawczych,
- art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny,
- art. 85 – samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzenie znaków,
- art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu,
- art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie,
- art. 122 – paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży,
- art. 124 – niszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy,
- art. 133 – spekulacja biletami, tzw. konik,
- art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.

Osoba będąca świadkiem/dostrzegła zagrożenie zobowiązania jest do powiadomienia dyrektora szkoły.

- Dyrektor szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
- W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
- Dyrektor szkoły winien powiadomić rodziców ucznia o zaistniałym przypadku.
- Dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznaną. Do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

CYBERPRZEMOC – PROCEDURA REAGOWANIA

Przypadek cyberprzemocy może zostać ujawniony przez ofiarę, świadka (np. innego ucznia, nauczyciela, rodzica) lub osobę bliską ofierze (np. rodzice, rodzeństwo, przyjaciele). W każdym przypadku należy ze spokojem wysłuchać osoby zgłaszającej i okazać jej wsparcie. Podziękować za zaufanie i zgłoszenie tej sprawy.

Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć. Potwierdzić, że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją. Taką rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność. Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktymizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do dyrekcji).

Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).

W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość/powtarzalność). Realizując procedurę należy unikać działań, które mogłyby

wtórnie stygmatyzować ofiarę lub sprawcę. Trzeba dokonać oceny czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów, identyfikacja sprawcy

Należy zabezpieczyć wszystkie dowody;

W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych;

Należy zidentyfikować sprawcę (a podstawie rozmów z osobami zainteresowanymi i w oparciu o analizę zebranych materiałów);

Jeśli identyfikacja sprawcy nie jest możliwa – należy zawiadomić policję.

Postępowanie wobec sprawcy

Pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę ze sprawcą cyberprzemocy.

Cyberprzemoc podlega przepisom dotyczącym przemocy zawartym w statucie Szkoły i innych przepisach prawa

Korzystanie z urządzeń mobilnych regulują przepisy Statutu.

W przypadku zaistnienia cyberprzemocy należy w pierwszej kolejności udzielić wsparcia ofierze takiego postępowania

Choroba zakaźna

1. Po otrzymaniu informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia (np. od rodziców lub z mediów) należy potwierdzić wiadomość u lekarza – jeśli to możliwe; zawiadomić dyżurującego inspektora sanitarnego oraz ustalić z nim sposób postępowania.
2. Zawiadomić właściwy wydział oświaty i kuratorium oświaty.
3. Nadzorować przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników szkoły i uczniów.
4. Przygotować informację dla uczniów i rodziców przy współpracy z właściwym oddziałem Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.
5. Zorganizować (w razie potrzeby) spotkanie z rodzicami z lekarzem chorób zakaźnych lub przedstawicielem właściwego oddziału Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.
6. Bezwzględnie stosować się do zaleceń służb sanitarnych i innych kompetentnych służb.

SAMOBÓJSTWO, ZABÓJSTWO

1. Powiadomić Policję, pogotowie ratunkowe i przełożonych.

2. Powiadomić poradnię psychologiczno-pedagogiczną i poprosić o zorganizowanie pomocy psychologicznej uczniom i nauczycielom.
3. Zabezpieczyć miejsce zdarzenia do czasu przybycia Policji.
4. Nie udzielać informacji mediom, dopóki o śmierci nie zostanie powiadomiona najbliższa rodzina.
5. Dyrektor powinien jak najszybciej powiadomić najbliższą rodzinę o śmierci dziecka, zrobić to twarzą w twarz, unikać telefonu lub poczty. Należy takiej rodzinie zapewnić wsparcie psychologa szkolnego.
6. Udzielić pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego, w razie potrzeby powiadomić pogotowie ratunkowe.
7. Zorganizować pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
8. Przemysśleć i przygotować strategię kontaktowania się z mediami.

PRÓBA SAMOBÓJCZA UCZNIA

1. Ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiać ucznia samego.
3. Usunąć wszystko, co może ułatwiać realizację zamiaru.
4. Bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
5. Zebrać wstępne informacje o okoliczności zdarzenia.
6. Wezwać pomoc (pogotowie, straż, policja) – w zależności od potrzeby.
7. Zadbać, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
8. Zawiadomić właściwy wydział oświaty.
9. Dokonać szybkiej oceny dalszych zagrożeń.
10. Powiadomić rodziców/opiekunów prawnych.
11. Chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi (np. media, świadkowie itp.).
12. Zapewnić uczniowi pomoc psychologiczną.

KRYZYS WYCHOWAWCZY

1. Powołać zespół kryzysowy, wspólnie ocenić emocjonalne, poznawcze, behawioralne aspekty reakcji kryzysowych, ustalić zasady kontaktowania się z osobami czy grupami zaangażowanymi w kryzys, w tym strategię kontaktowania się z mediami.
2. Wybrać osobę do kontaktowania się z mediami.
3. Zidentyfikować główne problemy lub „wyzwalacze kryzysu”, stworzyć i zbadać alternatywy.

4. Zorganizować zebranie rady pedagogicznej i zadbać o rzetelne jej protokołowanie.
5. Wyraźnie i jasno nazwać rzecz po imieniu – mówić o agresji, przemocy, znęcaniu się, dręczeniu, wyzywaniu, molestowaniu seksualnym, kłamstwach (a nie ogólnie o „złym zachowaniu”, „haniebnym postępku”, „nieodpowiednim zachowaniu”) oraz wskazać konkretne zasady, reguły i prawa, które zostały naruszone bądź złamane.
6. Pokazać konsekwencje, jakie kryzys przynosi wszystkim grupom społeczności szkolnej (nie tylko uczniom).
7. Zachęcić osoby, które wyrządziły szkody (jeżeli są obecne) do myślenia o zadośćuczynieniu.
8. Ustalić z nauczycielami sposoby pracy nad metodami zapobiegania w przyszłości takim sytuacjom, w których problemy wychowawcze, sytuacje trudne, osiągną rozmiary kryzysu.
9. Okazywać zawsze gotowość na otwartą rozmowę z nauczycielami o problemach zgłaszanych przez uczniów.

Szkoła opracowała odrębnie procedurę postępowania nauczycieli w przypadku agresywnego zachowania ucznia stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego i innych oraz procedura postępowanie w przypadku palenia wyrobów tytoniowych lub e-papierosów. Procedury te są dostępne na stronie internetowej szkoły.